

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Олена ГРЕБЕНІКОВА

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси домогосподарств

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління і адміністрування

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з **01.09.2025 року**

Харків – 2025 р.

Розробник: Гребенікова О.В., доцент каф., к.е.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування (№ 602)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри к.е.н., доцент
(наукова ступінь та вчене звання)

Валентина ГАТИЛО
(ініціали та прізвище)

Представник здобувачів освіти:

(підпис)

Тетяна МОСКАЛЕНКО
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Гребенікова Олена Володимирівна, к.е.н., доцент. З 2000 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- гроші та кредит;
- фінанси домогосподарств;
- інвестиційний аналіз;
- фінансова діяльність суб'єктів господарювання;
- управління інвестиційно-інноваційною діяльністю.

Напрями наукових досліджень: інвестиційна діяльність промислових підприємств, діагностика фінансового стану машинобудівних підприємств, управління інноваційним розвитком.

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	3 (1 семестр – для скороченої форми навчання)
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредитів ЄКТС / кількість годин	Денна: 3 кредити ЄКТС / 90 годин (40 аудиторних, з яких: лекції – 24, практичні – 16; СРЗ – 50); Заочна: 3 кредити ЄКТС / 90 годин (6 аудиторних, з яких: лекції – 2, практичні – 4; СРЗ – 84)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача
Види контролю	Поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік)
Пререквізити	Гроші та кредит, теорія фінансів, мікроекономіка, макроекономіка, фінанси

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: формування у здобувачів освіти системи знань системи економічних відносин щодо формування, розподілу і використання фінансових ресурсів домашніх господарств з метою забезпечення їх добробуту.

Завдання: з'ясування сутності і значення фінансів домогосподарств; вивчення джерел формування та напрямів використання фінансових ресурсів домогосподарств; дослідження фінансової поведінки домогосподарств та її впливу на прийняття фінансових рішень; визначення напрямів раціоналізації фінансової поведінки українських домогосподарств на сучасному етапі; закономірностей у сфері взаємовідносин домогосподарств та держави, суб'єктів господарювання; формування економічної культури населення та особливостей фінансового планування домогосподарств.

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

Після опанування дисципліни здобувач освіти буде здатен:

- до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- планувати та управляти часом;
- використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- проводити дослідження на відповідному рівні;
- вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні компетентності (СК)

Після опанування дисципліни здобувач освіти буде здатен:

- досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;
- розуміти особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач;
- застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;
- визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання (ПРН):

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;
- визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч; бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;
- володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч; бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;
- володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності;
- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;
- спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні і методологічні аспекти фінансів домогосподарств

Тема 1. Фінанси домогосподарств як складова фінансової системи держави

Сутність домогосподарства. Поняття домогосподарства як організаційно виокремленої та економічно самостійної ланки виробничої сфери. Місце домогосподарства в соціально-економічній системі. Внесок українських економістів у теорію функціонування домашнього господарства. Юридичні акти, що слугують законодавчою базою функціонування домогосподарств.

Еволюція дефініції «домогосподарство», взаємозв'язок з поняттям «сім'я». Характеристика сектора «домашні господарства» в межах його економічної діяльності. Характерні ознаки домогосподарств. Виокремлення домогосподарств за такими ознаками: за організаційною структурою; за складом; за повнотою; за ступенем складності сімейної структури; за місцем проживання; за розміром; за видами діяльності; за рівнем споживання. Функції домогосподарств.

Фінанси домогосподарств як самостійна сфера фінансової системи. Характерні особливості фінансів домашніх господарств. Специфічні риси фінансів домогосподарств, як окремої сфери фінансової системи. Соціально-економічна суть фінансів домашніх господарств. Суспільне призначення фінансів домогосподарств. Функції фінансів домогосподарств, їх характеристика.

Багатство домашнього господарства: матеріально-речові блага, нематеріальні блага. Чинники, що впливають на добробут домогосподарства.

- *Самостійна робота здобувачів:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення характерних особливостей і специфічних рис фінансів домогосподарств, як окремої сфери фінансової системи. Ознайомлення з функціями фінансів домогосподарств, їх характеристикою.

Тема 2. Специфічні ознаки і взаємозв'язок фінансів домашніх господарств з іншими сферами фінансової системи.

Місце фінансів домогосподарств у фінансовій системі і їх взаємозв'язок з іншими сферами. Фінанси домогосподарств у фінансовій системі України: теоретична концептуалізація та проблеми ідентифікації. Елементи взаємозв'язку фінансів домогосподарств з іншими сферами фінансової системи. Фінансові відносини домашнього господарства. Внутрішні і зовнішні фінансові відносини домогосподарств.

Фінансові ресурси домогосподарства. Фактори, що впливають на розмір фінансових ресурсів домогосподарств. Елементи фінансових ресурсів домашніх господарств.

Фінансовий результат домогосподарств. Прибуток домашніх господарств та напрями його використання. Джерела формування фінансових ресурсів до-

машніх господарств. Напрями використання фінансових ресурсів. Утворення фондів цільового призначення фінансових ресурсів домогосподарств.

Фінансові інструменти, що обслуговують домогосподарства, їх характеристика. Фінансові потоки домогосподарств. Вхідні і вихідні фінансові потоки фінансів домашніх господарств. Класифікація фінансових потоків домогосподарств.

Доходи домогосподарств та їх класифікація. Види доходів домашніх господарств. Суть витрат домашніх господарств. Класифікація витрат домашніх господарств. Система оподаткування домашніх господарств.

- *Самостійна робота здобувачів:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення видів доходів домашніх господарств, їх класифікація. Ознайомлення з суттю витрат домашніх господарств, класифікацією витрат.

Тема 3. Фінансові безпека домогосподарств у ринковій економіці.

Фінансова безпека людини. Фінансова безпека домашніх господарств як економічне поняття. Ієрархічна система фінансової безпеки домашнього господарства. Чинник фінансової безпеки домогосподарств.

Фінансові ризики домогосподарств. Класифікація фінансових ризиків домогосподарств і способи їх усунення.

Мета та завдання фінансової безпеки домашнього господарства. Механізм забезпечення фінансової безпеки домогосподарств та його елементи. Об'єкт та суб'єкти фінансової безпеки домогосподарств. Заощадження. Державне забезпечення фінансової безпеки домогосподарств. Фінансове планування, причини його здійснення на рівні домогосподарств. Взаємодія суб'єктів фінансової безпеки домогосподарств. Фінансові важелі забезпечення фінансової безпеки домогосподарств: прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, мінімальне пенсійне забезпечення, податків пільги, дотації і субвенції. Індикатори фінансової безпеки домогосподарств.

Складові елементи фінансової безпеки домашнього господарства: соціальна безпека, валютна безпека, інвестиційна безпека, грошово-кредитна безпека. Напрями підвищення фінансової безпеки домогосподарств. Заходи підвищення фінансової безпеки домогосподарств.

- *Самостійна робота здобувачів:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення складових елементів фінансової безпеки домогосподарства (соціальна безпека, валютна безпека, інвестиційна безпека, грошово-кредитна безпека). Ознайомлення з напрямками підвищення фінансової безпеки домогосподарств.

Модульний контроль 1.

Змістовий модуль 2. Управління фінансами домогосподарств

Тема 4. Доходи домогосподарств і напрями їх використання

Доходи домогосподарства, їх складові та фактори. Види доходів домогосподарств: грошові, загальні і сукупні. Грошові доходи домогосподарств, їх склад і джерела формування. Заробітна плата як основне джерело грошових доходів домашніх господарств. Функції заробітної плати. Фактори, що впливають на розмір заробітної плати. Мінімальна заробітна плата. Прожитковий мінімум. Фізіологічний мінімум.

Загальні доходи домогосподарств. Сукупні ресурси домогосподарств, їх структура і джерела формування. Доходи від власності. Трансфертні платежі. Підприємницький дохід. Доходи від індивідуальної трудової власності. Тіньові доходи і неформальна економіка домашніх господарств.

Теоретична концептуалізація доходів домашнього господарства. Функції доходів населення. Джерела надходжень грошових засобів у бюджет домашнього господарства: власні, не власні; легальні, не легальні; з ризиком, без ризику. Номінальні й реальні доходи домогосподарств. Формування сукупного доходу домогосподарства. Формування чистого доходу домогосподарств. Еластичність доходу домашнього господарства. Розподіл доходів домогосподарств. Причини диференційованості розподілу доходів домогосподарств.

Витрати домогосподарств та їх складові. Класифікація споживчих видатків домогосподарств. Сукупні витрати домогосподарств та особливості їх використання. Структура сукупних витрат домогосподарств. Сукупні витрати домашнього господарства: споживчі сукупні витрати, неспоживчі сукупні витрати. Класифікація витрат домогосподарств.

Оподаткування доходів домогосподарств та його оптимізація. Податкове навантаження на домашні господарства. Основні елементи оподаткування домогосподарств в Україні.

Основні вектори раціоналізації споживчих витрат домашніх господарств в умовах економічної нестабільності. Принципи раціоналізації сукупних витрат домогосподарств.

Поняття «людський потенціал» та його елементи. Витрати на формування та розвиток людського потенціалу. Напрямки витрат на розвиток людського потенціалу.

Заощадження домогосподарств, їх класифікація. Заощадження домогосподарств як джерело інвестиційних витрат. Основні елементи заощаджень домогосподарств. Мотиви заощаджень. Форми заощаджень. Чинники, які впливають на розмір заощаджень. Основні чинники, що впливають на ощадну активність домогосподарств в Україні. Оплата непередбачуваних витрат, купівля товарів. Нагромадження.

Формування і використання інвестиційного потенціалу грошових доходів домогосподарств. Інвестиції: суть і форми. Трансформація заощаджень домогосподарств в інвестиції. Споживання та заощадження впродовж життєвого циклу індивіда.

- *Самостійна робота здобувачів:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення особливостей формування заощаджень домогосподарств, їх класифікації. Ознайомлення з формуванням і використання інвестиційного потенціалу грошових доходів домогосподарств.

Тема 5. Фінансові потоки домогосподарств

Оцінка фінансових потоків домогосподарств та її особливості. Управління фінансовими потоками домашніх господарств, його причини та значення. Вхідні і вихідні фінансові потоки домогосподарств.

Взаємодія фінансів домогосподарств та фінансового сектора. Інвестиції.

Регулювання фінансових потоків домогосподарств. Збалансування вхідних і вихідних фінансових потоків домогосподарств.

Бюджет домогосподарства. Основні фази побудови бюджету. Основи збалансування бюджету. Домашня касова книга: принципи побудови. План-прогноз реалізації фінансових цілей домашнього господарства. Мінімальний споживчий бюджет. Оптимальний (раціональний) споживчий бюджет.

Фінансова поведінка домогосподарств та управління особистими фінансами в умовах ринку. Уподобання та обмеження домашнього господарства. Бюджетні обмеження домогосподарств. Теорія споживання. Чинники, що визначають домогосподарство як споживача. Зовнішні і внутрішні чинники, що обмежують можливість вибору домогосподарства. Фактори впливу на бюджетні обмеження. Уподобання домогосподарств. Характеристики, що в цілому описують раціональну поведінку домогосподарств. Властивості уподобань: повнота, транзитивність, раціональний вибір. Оптимальний споживчий набір

- *Самостійна робота здобувачів:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення основних фаз побудови бюджету і основ збалансування бюджету. Ознайомлення з особливостями фінансової поведінки домогосподарств та управління особистими фінансами в умовах ринку.

Тема 6. Стан фінансів домогосподарств

Фінансовий стан домогосподарств. Мета та значення оцінки фінансового стану домашніх господарств.

Майновий стан домогосподарств. Платоспроможність і ліквідність домогосподарств. Фінансова стійкість і незалежність домашніх господарств.

Характеристика індикаторів фінансового стану та фінансової безпеки домогосподарств. Обсяг ВВП на душу населення. Інфляція та її вплив на фінансовий стан домогосподарств. Оцінка ліквідності домашніх господарств. Грошовий мультиплікатор домашніх господарств.

Соціальні витрати, приведені соціальні витрати, їх ефективність.

Диференціація доходів населення. Крива Лоренца. Бідність. Абсолютна та відносна бідність. Лінія бідності. Квінтільний коефіцієнт диференціації доходів населення. Показники Джинні. Рівень безробіття та заробітної плати.

Освіта як складова розвитку людського потенціалу. Індекс людського потенціалу.

Заходи щодо зміцнення фінансової безпеки домашніх господарств, зміцнення їх фінансового стану.

- *Самостійна робота здобувачів:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення соціальних витрат, приведених соціальних витрат, їх ефективності. Ознайомлення з особливостями освіти як складова розвитку людського потенціалу, індексом людського потенціалу.

Тема 7. Перспективи розвитку фінансів домашніх господарств в умовах глобальних економічних процесів

Глобалізація економіки та її вплив на фінанси домашніх господарств.

Фінансова поведінка домашніх господарств та її моделі. Стратегії фінансової поведінки домогосподарств і фінансова грамотність населення. Фінансово активні та фінансово пасивні домогосподарства. Моделі фінансово активних домогосподарств. Типи фінансової поведінки домогосподарств.

Шляхи збільшення фінансових ресурсів домогосподарств. Управління фінансами домашніх господарств: сутність і специфіка. Визначення цілей управління фінансами домогосподарств. Способи контролю грошовими ресурсами сім'ї. Індивідуальний споживчий індекс.

Фінансові рішення домогосподарств в умовах економічних ризиків. Етапи та елементи підготовки, прийняття та реалізації фінансових рішень домогосподарствами. Внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на економічні ризики домашніх господарств.

Вкладення заощаджень домогосподарств у фінансові інструменти залежно від рівня ризику та прибутковості інвестицій. Піраміда фінансових ризиків під час інвестування заощаджень домашніх господарств. Основні етапи управління ризиками домогосподарств.

Приватний бізнес. Вкладення коштів у фінансові інструменти. Можливості інвестування. Переваги та недоліки використання фінансових інструментів для домашніх господарств.

Забезпечення фінансової безпеки домашніх господарств, основні напрями. Шляхи збільшення доходів домогосподарств. Фінансове планування в домогосподарствах. Самострахування та його напрями. Формування фінансових резервів. Цільові фонди.

Вкладення в людський капітал як основа формування фінансової безпеки домогосподарства. Теорія людського капіталу. Людський капітал як важливий чинник формування фінансового капіталу домашніх господарств.

Використання ощадних фінансових інструментів. Страхування та його необхідність. Страхова культура. Формування страхового портфелю та управління ним.

Державний фінансовий захист домашніх господарств. Правовий захист фінансової безпеки домашніх господарств.

- *Самостійна робота здобувачів:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення особливостей вкладання заощаджень домогосподарств у фінансові інструменти залежно від рівня ризику та прибутковості інвестицій. Ознайомлення з шляхами збільшення доходів домо-

господарств, напрямами забезпечення фінансової безпеки домашніх господарств, правовим захистом фінансової безпеки домашніх господарств.

Модульний контроль 2.

5. Індивідуальні завдання

Розрахункова робота є однією з форм організації навчального процесу з дисципліни «Фінанси домогосподарств», яка передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

За результатами роботи для студентів передбачено індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи на тему «Управління фінансами домогосподарств». Виконуючи роботу, студент має навчитись: користуватися спеціальною науковою літературою, аналізувати та робити узагальнення і висновки.

6. Методи навчання

Під час викладання дисципліни, проведенні аудиторних і практичних занять, при розв'язанні завдань і виконанні розрахункової роботи, а також під час самостійної роботи студентів використовуються наступні методи навчання:

- словесні: лекція, пояснення, інструктаж, дискусія;
- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- практичні: аналіз, порівняння, узагальнення, виконання практичних завдань, розв'язання задач;
- самостійна робота студентів: з навчальною і науковою літературою, з нормативними актами, виконання індивідуального завдання;
- та інші.

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни використовуються такі методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповідь, а також методи письмового контролю: модульне письмове тестування, виконання контрольних робіт.

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді письмового іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на практичних заняттях	0...4	3	0...12
Модульний контроль	0...20	1	10...25
Змістовний модуль 2			
Робота на практичних заняттях	0...4	5	0...20
Виконання і захист розрахункової роботи	0...12	1	10...18
Модульний контроль	0...20	1	10...25
Усього за семестр			30...100

Прийнята шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою
	Іспит, диференційований залік
90 – 100	Відмінно
75 – 89	Добре
60 – 74	Задовільно
0 – 59	Незадовільно

Додаткові елементи навчальної роботи оцінюються і враховуються тільки тоді, коли за кожен елемент навчальної роботи, що входить до модулів 1 і 2, студент отримав не менше 60 балів від максимальної кількості балів.

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних і двох практичних завдань. максимальну кількість балів за кожне питання 25 балів, загальна сума – 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Здати модульний контроль. Знати сутність і концептуальні основи фінансів підприємства. Уміти розв'язувати практичні завдання, проводити аналіз доходів і витрат. Розрахункову роботу в основному виконано та мету завдання досягнуто, а студент при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум. Здати модульний контроль та поза аудиторну самостійну роботу. Уміти розв'язувати задачі прикладного характеру, проводити аналіз доходів і витрат, обирати об'єкти інвестування. Повне за-

своєння програмного матеріалу та рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Розрахункова робота має бути виконана вірно та повно, оформлення відповіді логічним та послідовним. Припускаються незначні випадкові погрішності, які не надають суттєвого впливу на повноту та змістовність відповіді.

Відмінно (90-100). Повно знати основний та додатковий матеріал. Знати усі теми. Орієнтуватися у підручниках та посібниках. Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Чітко володіти понятійним апаратом, методами, методиками, вміти використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Відповідь на теоретичне питання має бути вірною та повною. Досконально знати всі теми та вміти застосовувати їх на практиці.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі виконання індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту під час перевірки на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила

етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Фінанси" для бакалаврів / М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", Каф. фінансів (№ 604); розроб. Ю. Б. Кракос. - Харків. - Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2019. - 131 с. - http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/604_Finansi.pdf

2. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Інвестування" для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; розроб. Т. В. Калінеску. - Харків, 2019. - 227 с. - http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/_01A_Investuvannya.pdf

3. Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=6753>

11. Рекомендована література **Базова**

1. Кізима Т. О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та домінанти розвитку : монографія. К.: Знання, 2010. 431 с.

2. Ясинська Н.А. Управління особистими фінансами. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 352 с.

3. Сидорчук А.А. Фінансова стійкість домогосподарств; теоретичні основи та прикладні аспекти: моногр. Тернопіль: ЗУНУ. 2023. 474 с.

4. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с.

5. Потрапелюк М. Фінансові потоки домогосподарства. UKRAINE INNOVATE: сучасні моделі для відновлення: / За заг. ред. Павліхи Н.В. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 211 с. С. 132-135.

6. Волохова І.С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. Фінанси: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, ТОВ «Пром-Арт», 2018. 263 с.

7. Воробйов Ю.М., Ворошило В. В. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави : монографія. Сімферополь : ВД «АРІАЛ», 2013. 232 с.

8. Фінанси: навчальний посібник / За заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.

9. Фінанси для фінансистів : підручник. / За заг. ред. Т. А. Говорушко. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 612 с.

10. Фінанси: навчальний посібник / за ред. д.е.н., проф., акад.. АЕН України Л.В. Лисяк. Дніпро: ТОВ «Акцент ПП», 2017. 298 с.

Допоміжна

1. Фінанси: практикум для студентів усіх напрямів підготовки : навч.-метод. посіб. / О. Р. Романенко, Л. П. Даниленко, Л. П. Гладченко [та ін.]. К. : КНЕУ, 2015. 162 с.

2. Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2010. 576 с.

3. Іванов Р. В. Сутність, функції та економічна поведінка домогосподарств. Бізнес. 2018. (№ 2). С. 34–39

4. Юрій С. І., Кізима Т. О. Фінанси домогосподарств: теоретичні підходи до трактування сутності. Фінанси України. 2008. №8 (153). С. 3–10.

5. Кізима Т. Тенденції розвитку фінансів домогосподарств: зарубіжний досвід та вітчизняні реалії. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. №9. С. 170-176.

6. Кізима Т. Управління фінансами домашніх господарств: теоретико-прагматичні аспекти. Світ фінансів. 2009. Вип. 4 (21). С. 22–33.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

4. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.sts.gov.ua](http://www.sts.gov.ua).

5. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.pfu.gov.ua](http://www.pfu.gov.ua).

6. Офіційний веб-сайт Фонду соціального страхування України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.fsuu.gov.ua](http://www.fsuu.gov.ua).

7. Офіційний веб-сайт Державної служби зайнятості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.dcz.gov.ua](http://www.dcz.gov.ua).